

Spm. nr. S 553

Til miljø- og energiministeren (4/1 95) af:

Hans Engell (KF):

»Hvis Frederiksborg Amt afviser at gennemføre en retablering af Søborg Sø, vil ministeren da på trods heraf overveje denne løsning og i givet fald på hvilken baggrund?«

Svar (13/1 95)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Skov- og Naturstyrelsen har over for mig oplyst følgende om baggrunden og perspektiverne for en retablering af Søborg Sø i Nordsjælland:

»Søborg Sø mellem Græsted og Gilleleje var med et areal på ca. 540 ha Nordsjællands næststørste lavvandede sø. Den blev tørlagt sidst i 1800-tallet og har siden været kunstigt afvandet til landbrugsformål. I de senere år er dele af de laveste arealer gået ud af landbrugsmæssig drift og er på vej til at blive til krat og lign., men størstedelen dyrkes stadig i omdrift eller som græsarealer.

Området omfattes af et offentligt pumpelag i henhold til vandløbsloven og ejes af ca. 90 lodsejere.

Skov- og Naturstyrelsen udarbejdede i 1990 med nær kontakt til pumpelaget et skitseprojekt for en delvis retablering af søen. Projektet omfattede 126 ha (23 pct.) af den tidligere sø. Det indebar en forhøjelse af grundvandstanden, så hovedparten af arealet ville blive til græsningsenge, mindre dele til elleskov og rørskov, mens kun et beskedent areal – 7 ha – ville blive til sø. Udgiften ville være 5-6 mio. kr.

Det rådgivende udvalg nedsat i henhold til naturforvaltningsloven behandlede forslaget i 1990. Udvalget afviste her delprojektet, som man anså for at være for dyrt i forhold til de naturværdier, der kunne skabes. Derimod blev en fuldstændig retablering anset for at være værdifuld af hensyn til natur, kulturhistorie og friluftsliv. Sagen blev herefter henlagt af Skov- og Naturstyrelsen.

I 1993 blev spørgsmålet om en genskabelse af søen taget op lokalt og rejst i Frederiksborg Amt, der rettede henvendelse til Skov- og Naturstyrelsen om muligheden for at genskabe Søborg Sø ved fredning og naturgenopretning.

Styrelsen har efterfølgende over for amtet tilkendegivet, at en genskabelse af Søborg Sø vil være et potentielt godt naturgenopretningspro-

jekt, hvor en række forskellige hensyn kan tilgodeses, og hvor væsentlige naturværdier, kulturhistoriske forhold og i et vist omfang miljøgevinst kan skabes i hovedstadsregionen.

Styrelsen har vurderet, at det vil være mest hensigtsmæssigt at gennemføre et eventuelt projekt ved en kombination af fredning og direkte erhvervelser, evt. kombineret med jordfordeling, der kan sikre bedre arronderede landbrugsejendomme på de højereliggende jorder omkring søen.

Skov- og Naturstyrelsen har med forbehold for både Finansudvalgets tilslutning til projektet og for de samlede økonomiske konsekvenser for styrelsens bevillinger tilkendegivet over for Frederiksborg Amt, at styrelsen er indstillet på sammen med amtet at medvirke til en gennemførelse af projektet, herunder være medrejsere af en fredningssag. Styrelsen afventer nu svar fra amtet om den eventuelle iværksættelse af et sådant projekt.

Frederiksborg Amt har i øvrigt i løbet af 1994 gennemført forskellige tekniske forundersøgelser og afholdt møde med grundejerne (pumpelaget), hvor der overvejende var modstand mod forslaget. Enkelte lodsejere har dog tilkendegivet, at man var indstillet på at sælge berørte arealer.

Skov- og Naturstyrelsen finder, at det vil give problemer at iværksætte en fredningssag med naturgenopretningsformål, uden at amtet som regional fredningssmyndighed kan tilslutte sig projektet.

En anden mulighed for at realisere projektet er, at staten påbegynder en arealerhvervelse ved frivilligt salg og efter en årrække revurderer projektet.

Med hensyn til modstanden blandt lodsejerne har styrelsen fra andre naturforvaltningsprojekter, som er gennemført i de seneste år, erfaringer, der viser, at den umiddelbare modstand, der kan komme til udtryk på offentlige møder m.v., ofte kan vende til at blive et konstruktivt samarbejde mellem de offentlige myndigheder og lodsejerne. Det har ikke mindst været tilfældet de gange, hvor man har anvendt jordfordelingsinstituttet, der på samme tid kan sikre en bedre landbrugsstruktur i lokalområdet og samle de marginale lavbundsarealer i områder, hvor der kan ske en vandstandshævning med henblik på at forbedre levevilkårene for plante- og dyrelivet, miljøltilstanden m.v.

Skov- og Naturstyrelsen har ikke oplysninger, der konkret belyser udpumpningen af vand